

Հայաստանի ազգային հաշիվների ցուցանիշների

Վերանայման քաղաքականությունը և վերանայման ժամանակացույցը

Սույն փաստաթղթի պատրաստումը հիմնականում պայմանավորված է վիճակագրական տեղեկատվության սպառողների իրազեկվածության բարձրացման անհրաժեշտությամբ՝ նպատակ ունենալով առավել հասանելի դարձնել Հայաստանի ազգային հաշիվների վիճակագրական արտադրանքը: Միևնույն ժամանակ, այն միտված է ազգային հաշիվների միջազգային գործընթացներին Հայաստանի ազգային հաշիվների վիճակագրության ինտեգրմանը, ինչպես նաև վիճակագրական այլ համակարգերի հետ ներդաշնակեցմանը:

Ինչպես և միջազգային պրակտիկայում, Հայաստանում ևս ազգային հաշիվների ցուցանիշները պարբերաբար ենթարկվում են վերանայման: Այս գործընթացը ներառում է **ընթացիկ վերանայումները և համալիր (խոշոր) վերանայումները**:

Ընթացիկ վերանայումներ

Ընթացիկ վերանայումներն իրականացվում են տարեկան և եռամսյակային պարբերականությամբ: Դրանք իրականացվում են տվյալների ճշգրտումների դեպքում՝ առանձին եռամսյակների համար: Սովորաբար, ընթացիկ տարվա եռամսյակային տվյալները կարող են վերանայվել հաջորդ եռամսյակներում, միևնույն ժամանակ ենթակա են վերանայման նաև նախորդ տարվա բոլոր եռամսյակները:

Նոր հրապարակվող և վերանայվող տվյալների թողարկման ժամանակացույցն ընթացիկ վերանայումների շրջանակում

Հրապարակվող ցուցանիշի անվանումը	Հրապարակման ժամանակաշրջանը	Նոր տվյալների հրապարակում		Վերանայվող տվյալներ	Հրապարակման անվանումը
		եռամսյակային	տարեկան		
ՀՆԱ-ն արտադրական եղանակով՝ ըստ գործունեության տեսակների	t* տարվա 46/48-րդ օրը, փետրվարի վերջ	Q*4 _{t-1}	t-1	t-1 տարվա բոլոր նախորդ եռամսյակները (Q1 _{t-1} -Q3 _{t-1}) t-2 տարվա բոլոր եռամսյակները (Q1 _{t-2} -Q4 _{t-2})	Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական կայքի «Մամուլի հաղորդագրություններ» բաժին, «Տվյալների բազա», «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույց
ՀՆԱ-ն ծախսային (եկամուտների օգտագործման) եղանակով՝ ըստ ծախսային բաղադրիչների	t տարվա 46/48-րդ օրը, փետրվարի վերջ	Q4 _{t-1}	t-1	t-1 տարվա բոլոր նախորդ եռամսյակները (Q1 _{t-1} -Q3 _{t-1}) t-2 տարվա բոլոր եռամսյակները (Q1 _{t-2} -Q4 _{t-2})	Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական կայքի «Մամուլի հաղորդագրություններ» բաժին, «Տվյալների բազա», «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույց

* Այստեղ և հետայսու t-ով նշագրված է ընթացիկ տարին, իսկ Q-ով՝ եռամսյակը

Հրապարակվող ցուցանիշի անվանումը	Հրապարակման ժամանակաշրջանը	Նոր տվյալների հրապարակում		Վերանայվող տվյալներ	Հրապարակման անվանումը
		եռամսյակային	տարեկան		
ՀՆԱ-ն արտադրական եղանակով՝ ըստ գործունեության տեսակների, ծախսային (եկամուտների օգտագործման) եղանակով՝ ըստ ծախսային բաղադրիչների և եկամուտների ձևավորման եղանակով՝ ըստ եկամտային բաղադրիչների (հաշվարկված t-2 տարվա հաշվետու տվյալներով)	t տարվա ապրիլի վերջ	-	t-2 t-1	t-1 և t-2 տարիների բոլոր եռամսյակները t-2 տարվա հաշվետու տվյալների հիման վրա	Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական կայքի «Տվյալների բազա», «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույց
ՀՆԱ-ն արտադրական եղանակով՝ ըստ գործունեության տեսակների	t տարվա Q1-ից հետո 46/48-րդ օրը, մայիսի վերջ	Q1 _t	-	t-1 տարվա բոլոր եռամսյակները (Q1 _{t-1} -Q4 _{t-1})	Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական կայքի «Մամուլի հաղորդագրություններ» բաժին, «Տվյալների բազա», «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույց
ՀՆԱ-ն ծախսային (եկամուտների օգտագործման) եղանակով՝ ըստ ծախսային բաղադրիչների	t տարվա Q1-ից հետո 46/48-րդ օրը, մայիսի վերջ	Q1 _t	-	t-1 տարվա բոլոր եռամսյակները (Q1 _{t-1} -Q4 _{t-1})	Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական կայքի «Մամուլի հաղորդագրություններ» բաժին, «Տվյալների բազա», «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույց
ՀՆԱ-ն արտադրական եղանակով՝ ըստ գործունեության տեսակների և ծախսային (եկամուտների օգտագործման) եղանակով՝ ըստ ծախսային	t տարվա հուլիսի վերջ	-	-	t տարվա առաջին (Q1 _t) և t-1 տարվա բոլոր եռամսյակները (Q1 _{t-1} -Q4 _{t-1})	Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական կայքի «Տվյալների բազա», «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույց

Հրապարակվող ցուցանիշի անվանումը	Հրապարակման ժամանակաշրջանը	Նոր տվյալների հրապարակում		Վերանայվող տվյալներ	Հրապարակման անվանումը
		եռամսյակային	տարեկան		
<i>բաղադրիչների t-1 տարվա վճարային հաշվեկշռի վերանայված տվյալներին և այլ վերանայումներին համապատասխան</i>					
ՀՆԱ-ն արտադրական եղանակով՝ <i>ըստ գործունեության տեսակների</i>	t տարվա Q2-ից հետո 46/48-րդ օրը, օգոստոսի վերջ	Q2 _t	-	t տարվա նախորդ եռամսյակը (Q1 _t) t-1 տարվա բոլոր եռամսյակները (Q1 _{t-1} -Q4 _{t-1})	Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական կայքի «Մամուլի հաղորդագրություններ» բաժին, «Տվյալների բազա», «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույց
ՀՆԱ-ն ծախսային (եկամուտների օգտագործման) եղանակով՝ <i>ըստ ծախսային բաղադրիչների</i>	t տարվա Q2-ից հետո 46/48-րդ օրը, օգոստոսի վերջ	Q2 _t	-	t տարվա նախորդ եռամսյակը (Q1 _t) t-1 տարվա բոլոր եռամսյակները (Q1 _{t-1} -Q4 _{t-1})	Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական կայքի «Մամուլի հաղորդագրություններ» բաժին, «Տվյալների բազա», «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույց
ՀՆԱ-ն արտադրական եղանակով՝ <i>ըստ գործունեության տեսակների</i>	t տարվա Q3-ից հետո 46/48-րդ օրը, նոյեմբերի վերջ	Q3 _t	-	t տարվա նախորդ եռամսյակները (Q1 _t - Q2 _t) t-1 տարվա բոլոր եռամսյակները (Q1 _{t-1} -Q4 _{t-1})	Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական կայքի «Մամուլի հաղորդագրություններ» բաժին, «Տվյալների բազա», «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույց
ՀՆԱ-ն ծախսային (եկամուտների օգտագործման) եղանակով՝ <i>ըստ ծախսային բաղադրիչների</i>	t տարվա Q3-ից հետո 46/48-րդ օրը, նոյեմբերի վերջ	Q3 _t	-	t տարվա նախորդ եռամսյակները (Q1 _t - Q2 _t) t-1 տարվա բոլոր եռամսյակները (Q1 _{t-1} -Q4 _{t-1})	Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական կայքի «Մամուլի հաղորդագրություններ» բաժին, «Տվյալների բազա», «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույց

Համալիր (խոշոր) վերանայումներ

Համալիր վերանայումներն ընդգրկում են ազգային հաշիվների վիճակագրության ամբողջ համակարգը՝ երկար ժամանակահատվածի համար: Համալիր (խոշոր) վերանայումներն իրականացվում են ազգային հաշիվների վիճակագրություն (ԱՀՎ) և այլ մակրո վիճակագրության (ՄՎ) (վճարային հաշվեկշիռ՝ ՎՀ, արտաքին պարտքի դիրք՝ ԱՊԴ, միջազգային ներդրումային դիրք՝ ՄՆԴ, դրամավարկային և ֆինանսական վիճակագրություն՝ ԴՖՎ, պետական ֆինանսների վիճակագրություն՝ ՊՖՎ և այլն) հիմնական վերանայումների կորորդինացմամբ (զուգահեռաձայնեցմամբ):

Սույն վերանայումները ենթադրում են Ազգային հաշիվների և այլ ՄՎ ոլորտների կազմման պատասխանատուների հետ սերտ համագործակցություն և աշխատանքների կորորդինացում:

Համալիր (խոշոր) վերանայումների կառուցվածքը

	Համալիր (խոշոր) վերանայումներ	
	Հատուկ վերանայումներ	Կանոնակարգված (ծրագրավորված) վերանայումներ
Նկարագիրը	Պայմանավորված են մեթոդաբանական փոփոխություններով (օր. նոր Տնտեսական գործունեության տեսակների Հայաստանի դասակարգչի (ՏԳՏՀԴ), Ազգային հաշիվների համակարգի (ԱՀՀ 2008), Եվրոպական հաշիվների համակարգի (ԵՀՀ 2010), Վճարային հաշվեկշռի ձեռնարկի (ՎՀՁ-6) ներդրում և այլն)	Տեղի են ունենում կանոնակարգված (5-10 տարին մեկ անգամ), տվյալների աղբյուրների փոփոխությամբ կամ արդիականացմամբ պայմանավորված (օր., հետազոտությունների, համատարած հաշվառումների, կամ գնահատման նոր մեթոդի կիրառման արդյունքում) :
Կառավարումը	Պետք է համակարգվի Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության և վարչական վիճակագրություն իրականացնող մարմինների ներկայացուցիչներից կազմված աշխատանքային խմբի կողմից՝ միասնական ժամանակացույցին համապատասխան	Պետք է համակարգվի Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության և վարչական վիճակագրություն իրականացնող մարմինների ներկայացուցիչներից կազմված աշխատանքային խմբի կողմից համաձայնեցված ժամանակացույցին համապատասխան:
Ժամանակագրական հեռավորությունը	Ժամանակագրական շարքերի հնարավորինս հետ հաշվարկ	
Ժամկետը	Համաձայնեցված ժամանակացույց կիրառելի բոլոր վիճակագրական համակարգերի համար	Համաձայնեցված ժամանակացույց կիրառելի բոլոր վիճակագրական համակարգերի համար: Վերանայման տարիները պետք է ավարտվեն 0-ով և 5-ով: Իրականացման տարիները պետք է ավարտվեն 4-ով և 9-ով:
Ընդգրկվածությունը	Տարեկան և եռամսյակային ազգային հաշիվներ, տարեկան և եռամսյակային ՎՀ և ՄՆԴ, ԱՊԴ, ԴՖՎ, ՊՖՎ և այլն	

ՀՆԱ-ի վերանայման ժամանակացույցը 2018 թվականին

Սույն ժամանակացույցի պատրաստման հիմնական նպատակը վիճակագրական տեղեկատվության սպառողների իրազեկվածության բարձրացումն է և Հայաստանի ազգային հաշիվների վիճակագրական արտադրանքն առավել հասանելի դարձնելը, ինչպես նաև ազգային հաշիվների միջազգային գործընթացներին Հայաստանի ազգային հաշիվների վիճակագրության ինտեգրումը և վիճակագրական այլ համակարգերի հետ ներդաշնակեցումը:

Ժամանակացույցը պատրաստվել է Եվրոպական հարևանության և գործընկերության գործիքի ներքո ԹՎԻՆԻՆԳ ծրագրի «Աջակցություն Հայաստանի ազգային վիճակագրական ծառայությանը» պայմանագրի «ՀՆԱ-ի ամբողջականության բարելավում» բաղադրիչի շրջանակում՝ ՀՆԱ-ի վերանայումների Եվրամիության փորձառությանը համապատասխան:

Հրապարակվող ցուցանիշի անվանումը	Հրապարակման ժամանակաշրջանը	Նոր տվյալների հրապարակում		Վերանայվող տվյալներ	Հրապարակման անվանումը
		եռամսյակային	տարեկան		
ՀՆԱ-ն արտադրական եղանակով՝ ըստ գործունեության տեսակների	2018թ. փետրվարի 28	2017թ. IV եռամսյակ	2017թ.	2017թ. բոլոր նախորդ եռամսյակները 2016թ. բոլոր եռամսյակները	Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական կայքի «Տվյալների բազա», «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույց
ՀՆԱ-ն ծախսային (եկամուտների օգտագործման) եղանակով՝ ըստ ծախսային բաղադրիչների	2018թ. մարտի 30	2017թ. IV եռամսյակ	2017թ.	2017թ. բոլոր նախորդ եռամսյակները 2016թ. բոլոր եռամսյակները	Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական կայքի «Տվյալների բազա», «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույց
ՀՆԱ-ն արտադրական եղանակով՝ ըստ գործունեության տեսակների, ծախսային (եկամուտների օգտագործման) եղանակով՝ ըստ ծախսային բաղադրիչների և եկամուտների ձևավորման	2018թ. ապրիլի 30	-	2016թ. 2017թ.	2016թ. I եռամսյակից մինչև 2017թ. IV եռամսյակ՝ 2016թ. հաշվետու տվյալների հիման վրա	Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական կայքի «Տվյալների բազա», «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույց

Հրապարակվող ցուցանիշի անվանումը	Հրապարակման ժամանակաշրջանը	Նոր տվյալների հրապարակում		Վերանայվող տվյալներ	Հրապարակման անվանումը
		եռամսյակային	տարեկան		
եղանակով՝ ըստ եկամտային բաղադրիչների (հաշվարկված t-2 տարվա հաշվետու տվյալներով)					
ՀՆԱ-ն արտադրական եղանակով՝ ըստ գործունեության տեսակների	2018թ. մայիսի 16, մայիսի 31	2018թ. I եռամսյակ	-	2017թ. Բոլոր եռամսյակները	Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական կայքի «Մամուլի հաղորդագրություններ» բաժնում, «Տվյալների բազա», «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույց
ՀՆԱ-ն ծախսային (եկամուտների օգտագործման) եղանակով՝ ըստ ծախսային բաղադրիչների	2018թ. մայիսի 16, մայիսի 31	2018թ. I եռամսյակ	-	2017թ. Բոլոր եռամսյակները	Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական կայքի «Մամուլի հաղորդագրություններ» բաժնում, «Տվյալների բազա», «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույց
ՀՆԱ-ն արտադրական եղանակով՝ ըստ գործունեության տեսակների և ծախսային (եկամուտների օգտագործման) եղանակով՝ ըստ ծախսային բաղադրիչների (t-1 տարվա վճարային հաշվեկշռի վերանայված տվյալներին և այլ վերանայումներին համապատասխան)	2018թ. հուլիսի 31	-	-	2018թ. I եռամսյակը և 2017թ. բոլոր եռամսյակները վճարային հաշվեկշռի վերանայված տվյալներին և այլ վերանայումներին համապատասխան	Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական կայքի «Տվյալների բազա», «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույց

Հրապարակվող ցուցանիշի անվանումը	Հրապարակման ժամանակաշրջանը	Նոր տվյալների հրապարակում		Վերանայվող տվյալներ	Հրապարակման անվանումը
		եռամսյակային	տարեկան		
ՀՆԱ-ն արտադրական եղանակով՝ ըստ գործունեության տեսակների	2018թ. օգոստոսի 15, օգոստոսի 31	2018թ. II եռամսյակ	-	2018թ. I եռամսյակ 2017թ. Բոլոր եռամսյակները	Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական կայքի «Մամուլի հաղորդագրություններ» բաժնում, «Տվյալների բազա», «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույց
ՀՆԱ-ն ծախսային (եկամուտների օգտագործման) եղանակով՝ ըստ ծախսային բաղադրիչների	2018թ. օգոստոսի 15, օգոստոսի 31	-	-	2018թ. I եռամսյակ 2017թ. Բոլոր եռամսյակները	Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական կայքի «Մամուլի հաղորդագրություններ» բաժնում, «Տվյալների բազա», «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույց
ՀՆԱ-ն արտադրական եղանակով՝ ըստ գործունեության տեսակների	2018թ. նոյեմբերի 15, նոյեմբերի 30	2018թ. III եռամսյակ	-	2018թ. նախորդ եռամսյակները 2017թ. բոլոր եռամսյակները	Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական կայքի «Մամուլի հաղորդագրություններ» բաժնում, «Տվյալների բազա», «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույց
ՀՆԱ-ն ծախսային (եկամուտների օգտագործման) եղանակով՝ ըստ ծախսային բաղադրիչների	2018թ. նոյեմբերի 15, նոյեմբերի 30	2018թ. III եռամսյակ	-	2018թ. նախորդ եռամսյակները 2017թ. բոլոր եռամսյակները	Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական կայքի «Մամուլի հաղորդագրություններ» բաժնում, «Տվյալների բազա», «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույց